

07.02.2013

Kansallisen palveluväylän arkkitehtuurin suunnittelu

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut Kansallisen palveluväylän arkkitehtuurin suunnittelu –hankkeen sekä hankkeen työryhmän ja hankkeen ohjausryhmän.

Toimikausi

7.2.2013 - 31.12.2013

Hanke on asetettu vuoden 2013 loppuun, mutta hankkeen tavoitteena on saada lopputulokset valmiiksi kesäkuussa 2013.

Tausta

Valtiovarainministeriössä muodostettu julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuuri on yhteisten ratkaisujen suunnittelua ja hyödyntämistä sekä yhteen-toimivuutta edistävä rakenne, jonka avulla koordinoidaan ja kehitetään julkisen hallinnon organisaatioiden keskinäistä ja eri järjestelmien välistä yhteentoimivuutta. Julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuuri koostuu joukosta yhteisiä arkkitehtuureja. Yhteisessä arkkitehtuurissa suunnitellaan ja toteutetaan ne ratkaisut, joita alueen toimijoiden kannattaa yhteisesti hyödyntää. Yksi yhteisistä arkkitehtuureista on Julkisen hallinnon yhteinen kokonaisarkkitehtuuri (JHKA,

https://www.yhteentoimivuus.fi/aihealue/Julkisen_hallinnon_yhteinen_kokonaisarkkitehtuuri)

Julkisen hallinnon yhteinen kokonaisarkkitehtuuri tulee sisältämään mm. viitearkkitehtuurien kuvauksia, joilla ohjataan tietyn rajatun ratkaisukokonaisuuden suunnittelua ja toteutusta julkisen hallinnon organisaatioissa halutunlaiseen yhtenäiseen toteutusrakenteeseen. Yksi näistä JHKA:n sisältämisistä viitearkkitehtuureista on Palveluväylän arkkitehtuuri.

Palveluväylän arkkitehtuurissa näkökulmaa laajennetaan kansalliselle tasolle siten, että suunniteltava ratkaisu mahdollistaa myös yritysten ja kolmannen sektorin toimijoiden liittymisen samaan väylään julkisen hallinnon kanssa.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on suunnitella ja kuvata kokonaisarkkitehtuurimenetelmän mukaisesti palveluväyläratkaisu

231316 0.16

- joka muodostaa tiedonvälityskokonaisuuden, jossa eri toimintaympäristöjen palveluiden tarvitsema tieto on saatavilla avoimien rajapintojen yli kaikille tietoa tarvitseville palveluille ja kukin väylään liitetty palvelu hallitsee omia tietojaan sekä vastaa siitä, että muiden tarvitsemat tiedot ovat saatavissa välitysalustan kautta
- joka hyödyntää mahdollisimman hyvin jo olemassa olevat tiedonvälitysratkaisut
- jota käyttävät julkinen hallinto, yritykset sekä kolmas sektori toiminnassaan
- joka hyödyntää olemassa olevien palveluiden (kansalliset ja muut yhteisesti käytettävät) standardoituja rajapintoja
- joka mahdollistaa tarvittaessa yhteistyön ja tiedonvaihdon EU:n sisällä niiden valtioiden välillä, jotka käyttävät ja ovat sitoutuneet vastaavaan tiedonvälitysratkaisuun
- joka vastaa tiedonvaihdon osalta julkisen hallinnon toiminnalle asetettuja tietoturva vaatimuksia

Hankkeen tavoitteiden suhde strategiaan tavoitteisiin:

Palveluväylän arkkitehtuurin suunnittelu –hankkeen avulla tuetaan:

Hallitusohjelman tavoitteita:

- julkisen hallinnon palvelutoiminnan tuottavuuden ja tuloksellisuuden parantamisesta luomalla edellytykset toiminnassa tarvittavalle tiedonvälitykselle palveluprosessissa ja palveluprosessien välillä
- julkishallinnon tietojen yhteiskäytön lisäämisestä saattamalla julkisen hallinnon tietoaaineistot jatkokäytettäväksi
- yhtenäiseen kokonaisarkkitehtuurin perustuvien yhteisten tietoaalustojen hyödyntämisestä

Ehdotuksen julkisen hallinnon ICT –strategiaksi tavoitteita:

- tiedonvaihtoa kehittämällä nopeuttaa julkisen hallinnon palveluiden kehittämistä
- julkisen hallinnon tietojen hyödyntämiseksi tehokkaasti palveluissa ja asiointissa
- julkisen hallinnon yhteensopivan, kustannustehokkaan ja joustavan ICT –infrastruktuurin keskittämiseksi

Suomen ICT-klusteri 2015 -työryhmä tavoitteita:

- palveluväylän kehittämisellä kannustetaan yrityksiä innovaatiotoimintaan sekä edistetään toimintaympäristön muodostumista ja parannetaan yritysten innovaatiohalukkuutta
- tiedonvaihtoa kehittämällä mahdollistetaan, että julkinen hallinto voi tarjota kansalaisille aiempaa hyödyllisempiä palveluja sekä parantaa toimintansa tuottavuutta innovaatioiden avulla

Tavoitteita täsmennetään hankkeen ohjausryhmän asettamilla tavoitteilla hankkeen käynnistämisen yhteydessä.

Tehtävä

Hankkeen tehtävänä on suunnitella edellä kuvattujen tavoitteiden mukainen Palveluväylän viitearkkitehtuuri ja sitä tarkentavat ratkaisun kuvaukset.

Hankkeessa toteutettavassa arkkitehtuurisuunnittelussa:

- Kuvataan välitysalustaan perustuva palveluväylän viitearkkitehtuuri (toiminnallisen kokonaisuuden looginen kuvaus) kokonaisarkkitehtuurimenetelmän avulla. Loogisen viitearkkitehtuurin lisäksi hankkeessa otetaan kantaa myös viitearkkitehtuurissa tunnistettujen kehittämiskohteiden toteutusratkaisuihin siinä määrin kuin se on taroituksenmukaista.
- Hyödynnetään suunnittelussa olemassa olevien palveluiden kokonaisuus mahdollisimman hyvin ja tunnistetaan niihin mahdollisesti tarvittavat muutokset.
- Laaditaan suunnitelma tavoitetilan arkkitehtuurin mukaisen kansallisen palveluväylän toteuttamiseksi sekä arvioidaan muutoksen vaikutukset. Suunnitelmassa otetaan (mikäli taroituksenmukaista) kantaa myös toimijoihin, rooleihin sekä tarvittaviin hallinta- ja rahoitusmalleihin. Suunnitelman pohjalta hankkeen jälkeen käynnistetään kansallisen palveluväylän toteuttamiseksi vaadittavat yksittäiset kehittämistyöt.
- Kuvataan ja analysoidaan tiedonvaihdon nykytilan ratkaisut siinä laajuudessa, kuin se nykyisten ratkaisuiden hyödyntämisen ja kehitystyön jatkosuunnittelun sekä ratkaisun toteutuksen vaikutusten ja kustannusten ja hyötyjen arvioinnin kannalta on tarpeellista.

Hankkeen tehtävät on tarkemmin kuvattu hankesuunnitelmassa (Liite 1).

Hankkeessa suunniteltava palveluväylän arkkitehtuuri ei rajoitu vain tiedonsiirtoväylän suunnitteluun, vaan tarkoitus on suunnitella kokonaisuus, jolla ratkaistaan organisaatioiden välinen tietojen vaihto helpottaen siten palveluprosessien ja asiakaspalveluiden kehittämistä. Suunniteltava kokonaisuus sisältää mm. palveluväylän käsitemallin ja tietomallin, loogiset tietovarannot, ratkaisussa tarvittavat tietojärjestelmä- ja teknologiapalvelut sekä palveluväylän liittymät ja rajapinnat.

Suunniteltavalle kokonaisuudelle haetaan toiminnalliset tavoitteet tarkastelemalla aluksi sitä, minkä tyyppisiä palveluprosesseja ja asiakkaille tarjottavia palveluita väylä palvelisi. Väylää hyödyntäviin organisaatioiden yksittäisiin palveluprosesseihin ja asiakaspalveluihin ja niistä muodostuvaan kansalliseen kokonaisuuteen ei tässä hankkeessa kuitenkaan oteta kantaa.

Organisointi

Valtiovarainministeriön JulkICT-toiminto vastaa hankkeesta.
Hankkeen toteutuksesta vastaa hankkeelle nimettävä hankepäällikkö.

Hankkeelle perustetaan työtä ohjaamaan ohjausryhmä.

Arkkitehtuurin määrittelyä ja suunnittelua tukemaan perustetaan työryhmä hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden asiantuntijoista. Varsinaisen suunnittelutyön tekee siihen hankittava konsultointiresurssi työryhmän ja hankepäällikön ohjauksessa.

Hanke raportoi julkisen hallinnon yhteisen kokonaisarkkitehtuurin arkkitehtuuriryhmänä toimivalle JUHTA:n kokonaisarkkitehtuuri-aostolle. Raportoinnista vastaa hankepäällikkö.

Hankkeen ja sen ryhmien kokoonpano:

Hankepäällikkönä ja työryhmän puheenjohtajana toimii neuvotteleva virkamies Jukka Uusitalo, valtiovarainministeriö. Hankepäällikön varahenkilönä toimii neuvotteleva virkamies Tommi Oikarinen, valtiovarainministeriö. Hankepäällikkö osallistuu ohjausryhmän kokouksiin.

Projektin toimittava konsultti organisoi oman toimitusprojektinsa. Toimittaja hankitaan hankkeen käynnistyessä.

Ohjausryhmän jäsenet:

Matti Franck, ICT-johtaja, Espoon kaupunki
 Marja Hamilo, asiantuntija, Teknologiateollisuus ry
 Outi Keski-Äijö, kehityspäällikkö, Tekes
 Antti Kivelä, johtaja, Sitra
 Kaija Martiskainen, järjestelmäpäällikkö, sisäasianministeriö
 Katri Raatikainen, johtaja, Eläketurvakeskus (EK:n nimeämä edustaja)
 Kari Miskala, ICT-kehityspäällikkö, Helsingin kaupunki
 Petteri Ohvo, kehittämispäällikkö, työ- ja elinkeinoministeriö
 Taru Rastas, viestintäneuvos, liikenne- ja viestintäministeriö
 Rasmus Roiha, toimitusjohtaja, Ohjelmistoyrittäjät ry
 Reijo Svento, toimitusjohtaja, FiCom ry
 Karri Vainio, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto

Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii ICT-johtaja Timo Valli, valtiovarainministeriö. Ohjausryhmän varapuheenjohtajana toimii yksikön päällikkö Mikael Kiviniemi, valtiovarainministeriö. Valtiovarainministeriö nimeää ohjausryhmälle sihteerin.

Työryhmän jäsenet:

Sari Alanko, kehityspäällikkö, Eläketurvakeskus ETK
 Mari Fallström, palvelupäällikkö, Valtiokonttori/Valtion IT-palvelukeskus
 Marjaana Hirviniemi, pääsuunnittelija, Kela
 Aarne Hummelholm, teknillinen päällikkö, valtiovarainministeriö
 Mikko Huovila, kehittämispäällikkö, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
 Arto Issakainen, IT-asiantuntija, Helsingin kaupunki
 Juha Järvinen, erityisasiantuntija, Verohallinto
 Tommi Karttaavi, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto
 Mats Lindstedt, projektipäällikkö, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy
 Päivi Pietarila, IT-arkkitehti, Aluehallintovirastojen tietohallintoyksikkö
 AHTI

Kimmo Pohjola, erikoissuunnittelija, Hallinnon tietotekniikkakeskus
HALTIK

Lasse Rantalainen, Itella Oyj

Jaana Siitari, pääarkkitehti, Kuntien Tiera Oy

Madis Tiik, vanhempi neuvonantaja, Sitra

Mikael Vakkari, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö

Tuija Kuusisto, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

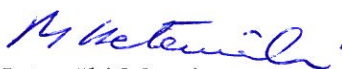
Työryhmä voi kuulla myös työryhmän ulkopuolisia asiantuntijoita.
Työryhmä valitsee sihteerin.

Valtiovarainministeriön JulkICT-toiminto voi täydentää tai muuttaa hankkeen ja sen ohjausryhmän sekä työryhmän organisointia ja perustaa uusia hankkeen alaisia ryhmiä mahdollisesti esiin tulevien tarpeiden mukaisesti.

Kustannukset ja rahoitus

Ohjausryhmä ja työryhmä työskentelevät virkatyönä. Ryhmien jäsenille ei makseta palkkiota. Kukin organisaatio vastaa edustajiensa matkakustannuksista. Ulkopuolisilta ostettavien palvelujen kustannukset maksetaan vuoden 2012 talousarvion momentille 28.90.20.3 (Valtion ja kuntien yhteiset tietojärjestelmähankkeet (muu julkisen hallinnon tietohallintoyhteistyö), siirtomääräraha 3 v) myönnetystä määrärahasta. Mahdolliset arvonnäveromenot kirjataan momentille 28.01.29 (Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonnäveromenot, arviomääräraha). Valtiovarainministeriö tekee hankinnoista erilliset päätökset.

Alivaltiosihteeri

Hetemäki Martti

Yksikön päällikkö

Jylhänkangas Riku

Liitteet

1) Hankesuunnitelma

Jakelu

Jäseniä nimenneet organisaatiot
Nimeämispöytäkirjan saaneet organisaatiot
Ohjausryhmän jäsenet
Työryhmän jäsenet

Tiedoksi

Ministeriöt
Valtioneuvoston kanslia
Oikeuskanslerin virasto
Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta (JUHTA)

